

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inzerati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zensitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust. Vprašanjem glede inzeratov nai se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritiščno. — Telefon št. 334.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

celoletno napre, plačan . . . K 300—
polletno 150—
3 mesečno 75—
1 25—

Novi naročniki nai pošljejo v prvič naročnino vedno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

V inozemstvu:

celoletno K 420—
polletno „210—
3 mesečno „105—
1 35—

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1'20 K

Poštnina plačana v gotovini.

Dr. Božo Lovrič, Praga:

Češkoslovaško pismo.

(Idealistično gibanje češke mladine.)

Zelo me veseli, ker je naša mladina svojo pravo pot. Naravno je, da je mladina idealna, toda v dobi nereda in zmešnjave je bilo potrebno, da se povdari ta resnica. Glasilo mlade generacije je »Zitfeke«, ime, ki vsebuje smisel tega gibanja. »Ne danes, ampak jutri pridemo v obljubljeni deželo in kolikor daljša je cesta, tem boljše za nas« — tako govorijo vsi mladi idealisti.

Vara se, kdor misli, da je idealizem prazna beseda. Idealizem je za dušo tako potreben, kakor zdravje za telo. Jedro idealizma je njegova neizpolnjenost in nedosegljivost: približujemo se mu s hojo mravlje, pravi ideal pa se oddaljuje z brzino svetlobe. Nikdar ga ne bomo dosegli in nikdar se ne bo izpolnil, a to je ravno pravi in edini razlog, da živimo zanj in če je treba tudi umremo. Ne bi obdudovali ne vesoljstva, ne zvezd in ne ostalih skrivnosti, ako bi mogel naš razum prodreti v njihovo bistvo. Znani Spencerjev vzklj »ignorabilismus« ni nobena nesreča za človeštvo. Nezanjanje je za človeka rešitev kajti, ako bi človek vse znal, bi bil podoben onemu otroku, ki je prezirljivo vrkel od sebe igračo, ker mu je uspelo, da je videl njen mehanizem.

Idealizem je potreben tudi iz zelo praktičnih razlogov. Menda ni daleč čas, ko bo vsak človek na zemlji sit. Smel bo vse, kar mu je potrebno za udobno in mirno življenje. Toda kaj potem, ko bo želedec uzadovoljen? Kaj naj začnejo v tem slučaju smrtniki? Ako bo njihov edini cilj materialno blagostanje, ne bo drugega izhoda kakor da zrušijo ono, kar so zgradili. Ali zrušiti, ali pa izgniti z zemeljske površine — drugega izhoda ne bi bilo, ako bi bil njihov končni smoter polni želedec. S tega stališča bi bile do gotove meje opravljene tudi vojne. Smrtniki rušijo, da mu-rejo potem zopet graditi. Toda k sreči čuti človeštvo potrebo, da razširi meje življenske možnosti. Čim večji je razvoj posameznika, tem večje so njegove potrebe, ki se večajo z njegovim duševnim razvojem. Naš cilj je razširjenje živ-

ljenja. Današnji materializem je zato nevaren, ker je zavlekel skoraj vse človeštvo v eno smer. Materializem zanika možnost drugih razvojev, je enostranski in nediferenciran, torej že v naprej obsojen na smrt. Tudi materializem je potreben, toda izpopolniti se mora z idealizmom, kakor se izpopolnjujeta svetloba in senca.

Potrebo idealizma dokazuje najbolj dejstvo, da je ravno današnja železna doba rodila in še rodi največje idealiste. Spomnimo se na francosko gibanje (R. Rolland in drugi), na idealistično Srbijo, spomnimo se imen Wilsona in Masaryka, ki celo v politiki propovedujeta čisti idealizem. Reakcija nastopa: materializem bo povzročil, da bo idealizem osvojil prihodnjo generacijo.

Toda zmaga idealizma bo slaba, ako nas najde nepripravljeni. Spolno vprašanje je bistveni del idealističnega jedra. Mladina naj predvsem uredi svoje odnose napram ženski. To vprašanje je temelj, na katerem se mora vse graditi. Sramežljivost in čistost nista besedi brez pomena. Ne mislim askeze, ki je ravno tako pogubena, kakor razuzdanost. Čistost je v tem, da se žena in mož žrtvujeta onemu, ki ga resnično ljubita. To je bistvo vprašanja, brez katerega rešitve ni pravega idealizma. Kako naj bo pošten in dober državljani človek, ki je nemoralen v spolnih odnosih?

Se nekaj. Vse se pritožuje nad slabim gospodarskim stanjem, ki je prineslo narodom beraško palico. Rešiti se pomanjkanja in drugih nesreč, to je glavni cilj utrjene Evrope. Govori se o delu, o gospodarstvu in surovinah, pri tem pa se je pozabilo na obnovu družin. Varčnost in delo sta osi, okoli katerih se suče svet. Kakor v prejšnjih časih, tako so pozabili tudi sedaj, da zaloge kruha še ne pomenijo rešitve življenjskega vprašanja. Na koncu koncev vendar ni glavno, kaj je in kako se oblači človek, ampak kako živi in kakšni so njegovi odnosi napram ženi, deci in bližnjemu. Je li dober in sposoben, da pomaga drugemu? Je li zadovol-

jen s svojim poklicem, ali se čuti srečnega in ako ne, kdo je kriv? Temelj za vse to pa je družina, ki je podlaga, brez katere ni razvoja. Svetovna vojna je demoralizirala neštivilne družine. Matere so zapustile svojo dečo ali pa se prostituirale v družbi s svojimi hčerami. Najbolj žalostno pri tem pa je, da moški, mesto da bi se zgražali nad to nečistostjo, to celo odobravajo in zbijaio šale na račun prevaranih mož. Oni ne pomislijo, da so tudi nje rodile matere in da njihove sestre še živijo. Zenska nezvestoba ni sujet za komedije, kakor je to

slučaj pri Francozih, ampak rak-rana na telesu celokupnega naroda. Kakršna družina, tak človek! Kakršna družina, taka država. To ni moraliziranje, ampak narodna potreba. Brez dobre in rodovitne zemlje ni pšenice in ne žita, brez prave in svete družine ni ne poštenih, ne razumnih, ne delovnih in ne idealnih državljanov.

To v album svojim mladim prijateljem, ki so se zbrali okoli glasila »Zitfeke«, z namenom, da jim vsaj nekoliko raztolmačim, kako težka in naporna je naloga, ki čaka njih in nas.

Naša narod.-obrambna društva.

II.

Škodljivost razcepljivosti v narodno-obr. delu je očitna. Marsikdo mi je že izrazil svojo nezadovoljnost nad tem. Kako tudi ne. Pripeti se včasih, da dobi človek, skoro hkrati kar po tri okrožnice z nabiralnimi polami v roki! Kaj naj stori? Naj gre z vsemi okrog? Končno so pa vedno iste osebe, ki posegajo v denarnico in tudi inace delajo. To so (imam v mislih po-deželske kraje): v prvi vrsti uradniki in učiteljstvo, za temi pa meščanov, tržanov, nekaj trgovcev, tuptam kak obrtnik in — pri kraju smo. Širše plasti ljudstva ne žrtvu-jejo denarno skoro ničesar. In ko-liko je med nimi dobro situiranih posestnikov, ki bi lahko lepe vsote darovali. Skoro vsakdo bi si na la-hko odtrgal na leto vsaj 1 ali 2 kronci.

Med ljudstvom bo treba narodno-obrambno delo razširiti in poglobiti. Dovesti ga moramo tako daleč, da ne bo širom slovenske zemlje ne vasice ne hiše, kjer bi ne bilo zanimanja, čuvstvanja in žrtvovanja za naše neodrešene brate in sestre. V dosego tega smotra je pa nujno treba kar najbolj enotnega, skupnega dela nas vseh brez razlike političnih strank, komur je narodnost sploh kaj mar. Pod skupno zastavo, pod skupnim geslom, v strnjjenih vrstah moramo korakati.

Dandanes pa je propaganda nar.-obr. dela naravnost otežkočena in to ne malo. Zavladala je med ljudmi nekaka zmešnjava. Nevedo, katerega društva naj se pravzaprav oprimejo, kajti na vse

strani, kot že omenjeno, jih mnogo ne more deliti darov. Vprašujejo, zakaj ni v tem enotnosti, zakaj se na toliko strani pobira, če gre vse v isti namen. Kažejo že skoro nekakšno nezaupanje napram vsemu. Da ta negotovost in to nezaupanje ni brez škode, je očitno. Navedem naj sledeči primer! Neki gospod je še ne pred dolgim časom pobiral od hiše do hiše prispevke za eno od nar.-obr. društev. Pride k nekemu trgovcu. Ta seže v predal in hoče odrediti znesek, ki bi bil za njegove razmere naravnost neznoten. Dotični gospod mu reče, da mora on pač več dati. Nato potegne res precej večje bankovce ven, ga drži v roki in pravi: Če mi obljubi-te, da ne bo nobenega več v kratkem za to stvar k meni, pa ga dam. Oni seveda v najboljši veri to obljubi, vzame bankovce, se zahvali in odide. Toda glej, komaj se oddalji par korakov od hiše, že mu pride nasproti mlad gospod in mu pomoli v roke okrožnico z nabiralno polo od drugega obr. društva. Da se je i ta oglasil pri gorenjem trgovcu, je gotovo, le tega ne vem, kaj je opravil. Na vsak način pa se je bil prvi nehoti desaviral.

»Gospodstvi zvon« je pokrajinsko društvo, ustanovljeno za čas koroškega plebiscita, s sedežem v Ljubljani. Njegovo delovanje na zunaj se omejuje na koroške Slovence, na znotraj pa program ni omejen. Na sebi nima nič strankarskega.

»Ciril« Metodova družba« in »Slovenska straža« sta istotako pokrajinski društvi. Prva je izključno šolsko društvo, a tudi druga je bila,

se mi zdi, na tem temelju osnovana. Delovanje na zunaj obsega vse neodrešene Slovence. Društvoma so dale svoječasne razmere nekoli politično-strankarsko lice.

Najširši in najgloblji program ima »Jugoslovenska Matica«. Ona je središčno društvo, s sedežem v Beogradu. Organizirana je po celih državah. Na skrbi ima vse še neodrešene dele jugoslovenskega naroda in ozemlja. Po vsebini pa obsega njen program šolstvo in posveto sploh ter gospodarsko-politično stran, skratka vse, kar spada pod pojem nar.-obr. dela. V društvu delujejo pripadniki vseh političnih strank, ki niso zavrgle narodnostnega vprašanja.

V programu »Jugoslovenske Matice« so tedaj obsežni v celoti programi ostalih treh društev.

Glas iz Avstrije.

Sila gospodarskih činjenic je rada močnejša od zahtev, ki so moralno najbolj upravičene. Deloje-malci vseh vrst so pričetkom leta zahtevali, da se znižajo cene živih lom in obleki. Svojim zahtevam so dali dovolj močan poudarek in pretili, da bodo sami sodili veriznike in podobne osebnosti. Ali prišlo je drugače. Pretekli so trije meseci, in na spomlad so šle pri nas v Avstriji vse cene mogočno navzgor. Čevlje, ki si jih kupil za 1200 K pred novim letom, dobiš danes težko pod 2500 K. Čedna moška obleka stane 15000 K proti prejšnji 9000 K. Kilogram mesa stane 250 K, jajce 10 K, Če imaš 100 K v žepu, si komaj smeš upati v gostilno, ko gulaž stane 60—70 K. Od novega leta je avstrijska krona trajno padala. Bankovci imajo sedaj za preko 35 milijard. Avstrija je postala profesionalen berač, zadevno propagando dela po celim svetu umetniško dovršeno. Ali poleg revščine in bede, ki zadeva najbolj dostojne sloje, je nabranega velikanske bogastva v rokah malodušnih. Imamo premoženjsko oddajo prav sedaj, in tisti redki ugodniki, ki so si ob splošni nesreči nakopičili imetje, so na poziv vlade že vnaprej plačali predpisani davek v znesku 7 milijard. Uspeh nad pričakovanjem! Pa vrednost krone je izgubljena samo trenutno se zadržji na kakih točkah spričo obetov in pričakanj, potem pa leze navzdol. Nihče nima

Marie Laudova (Praga):

O ugaslih in novih lučih.

Na božični dan, ko po gledališčih ni skušeni niti predstav, se udaja gledališki svet rad veselemu, brezskrbnemu razpoloženju. Leto 1914. je tvorilo izjemo. Mnogo igralcev in pevcev je bilo poklicanih pod orožje, a k enemu izmed njih, ki jih je vojna zadela najhujše, smo potovali takrat — na božični dan — v vojaško bolnico v Loretanski ulici na Hradčanih.

Ko sem stopala v tem domu vzdihov in trpljenja po stopnicah k označenim dverim, sem se spominjala obraza v viharju vojne kruto zadetega kolega, h kateremu sem pravkar nameravala.

Prvič sem igrala z njim, ko sem gostovala na Narodnem divadlu v Brnu v »Povestih kraljice navarske«. Med skušnjo je prišel k meni: »Dovolite, prosim, da se vam predstavim: sem Bohuslav in igram Quatinara.«

Če se ne motim, je bilo to leta 1908. ali 1909. Težko ulogo dvorskega Intriganta je igral na praškem Narodnem divadlu bravurno Jiří Bittner.

Mladi brnenski igralec ga ni v tej ulogi nikdar videl in skromno me

je prosil, naj mu svetujem, kar bo treba.

Takoj na skušnjo, še bolj pa zvečer na predstavi sem se prepricala, da imam opraviti z marljivim, inteligentnim igralcem, samostojno mislečim. Pravil mi je, da je začel v Brazdovi družbi, nato nastopal pri raznih potujočih češ. gledališčih, pri vzhodnočeškem gledališču ravnatelja Lacine in da je bil končno angaževan na Narod. divadlu v Brnu.

Kasneje sem čitala o Bohuslavu, da se je naučil slovenskega jezika, da je igral v Ljubljani in kot gost tudi v Beogradu in v Zagrebu. Vendar se mu je pozneje stozilo po domovini. In ko je bil Marek angaževan iz Plzni k vinohradskemu gledališču, je Bohuslav igral v Plzni na poskušnjo ter bil sprejet. Poslednji čas, pred vojno, je bil član Svandovega gledališča na Smichovu — v Pragi.

Videla sem ga zato česteje, na odru ali na ulici, a ko je bila proglašena mobilizacija, je bil med prvimi, ki so se morali prigrasiti.

Ne vem že, kakšen slučaj me je privedel nekega iz poslednjih dni avgustovih na Vaclavski trg, koder je pravkar marširal polk čeških vojakov na kolodvor, da ga vržejo na boj šče. Kam jih odneljejo, ni vedel nihče — ni smel vedeti.

Žene, otroci, starke in starci so jih spremljali. Očetje so držali svoje otroke v naročju ali na rami. Žene pa so jim nosile puške in večji otroci zavojce. Nekateri vojaki so držali v naročju kar po dva otročka, da, enemu je visel na hrbtu še tretji. Mlajši dečki so nosili preko ramen cele salame, a tuje žene in dekleta so pritekale k njim, da jih obdarujejo s pecivom ali tobakom; marsikatera se je solzila, da, glasno ihtela.

Godba je k temu svirala vesel marš, a ko je prestala, so prepevali vojaki »Červený šateček« . . .

Tu je pritekla iz vrst odhajajočega moštva mlad voljak in naravnost k meni. Bil je Bohuslav.

»Tudi vi že odhajate?«

»Tudi.«

»Kam?«

Zmignil je z ramen. Nato mi je pošepetal: »Pravijo, da gremo na osvojene točke; toda vrag jim verjemi! Čehje potisnejo bajte na najopasnejše postojanke. Z nami gre tudi Habětín, načelnik žižkovskega Sokola. On misli, da nas poženo na srbsko fronto. No, morda mi bo možno uiti k Srbom . . .«

Bohuslavove oči so žarele v vročnem lesku . . .

Tako sem ga videla poslednjič. Ni bil tam dolgo — prišla je vest na skušnjo v Narodnem gledali-

šču, ki nas je vse pretresla: Bohuslav je bil ustreljen v glavo tako, da je ob oko; kdo ve, ali se posreči, rešiti mu vsaj drugo . . .

Takoj smo sklenili, da pošljemo ponj posebnega sla (Bil je to Jarka Nevoles), da ga izročimo v zdraviljenje profesorju Deylu. Ta človekoljubni, prošluli zdravnik-strokovnjak je storil vse, kar je le mogel — toda drugega očesa mu že ni bilo mogoče rešiti več.

Na božični dan smo vedeli vsi, da Bohuslavu ne vrne vida nihče — toda njemu tega seveda nismo smeli povedati, da, niti z vztrepetom glasu mu ni izdal nihče, da je njegov položaj brezupen. Siloma smo zatirali svoje solze, kadar nas je vpraševal: »In kakšno je to oko? Povejte mi resnico! Eno je izgubljeno, a tole morda vendarle še izpregleda. Kakšno je?«

»Čisto lepo«, smo odgovarjali, dast je bilo oko medlo in globoko zapadlo v očesno jamico. Solze so nam kapale pri tej laži po licih.

Bohuslavov kotiček v bolnici je bil v marsikakem oziru lepši in čistjši nego ostalih sotrpinov. Ranjeni izralci ni niti za hip pozabljal gostiteljskih dolžnosti. Bil je brezhibno oblečen, govoril je živo, skoraj mrtlično, da, celo šalil se je ter je imel darove, ki so mu jih prinašali

znanci, skrbno razpostavljene, da je lahko vsakega takoj našel, po vsakem segel in se z vsakim znova poradoval. Iz gledališkega sveta sta bila zlasti zakonca Svandova, ki sta se zanj brigala skrbno.

Zdravniki, da bi mu nade ne vzeli prehitro, so mu rekali, da bo trajalo zdravljenje pač dolgo in naj se torej oboroži s potrpljenjem.

In res je bil potrpečljiv, močan — tudi ko je končno zvedel vso resnico.

To je bilo, ko so mu ponudili prostor s popolno oskrbo v Klarovem zavodu na Mali strani.

Odklonil je.

Prišli so k meni, naj mu priporočim, da bi prostor sprejel. Toda jedva sem začela, ko mi je odgovoril trdno:

»Ne. — Hvala za dobro voljo, toda naj dajo tisti prostor drugemu, ki se ne zna preživljati samostojno. Imam mater. Ona me bo oskrbovala boljše, kakor bi me mogli v zavodu. Ne bojim se življenja, čeprav sem slep, toda delati morem le v svobodi.«

Tako je rekel in — storil . . .

Hočete vedeti, kako živi? Predstavljajte si majhno, prijazno sobico v pritišču! Vanjo sveti solnce in odmeva od pomladi do pozne jeseni skozi odprto okno petje

vere v to valuto in lastni državi, vse špekulira na njeno katastrofo. Zdi se, kakor da bi vodilni krogi nalašč tirali državno kočijo proti brezdnu. Via facti se mora kmalu pokazati položaj, ki bo izrazil priključitev h Nemčiji. Lahko se reče, da s tem v Avstriji takorekoč vse računa deloma že iz lenobe in avstrijske komodnosti. Za zdravila bodo potem že v Berlinu skrbeli, si mislijo. Za Jugoslavijo bo komaj slabše, če dobi gospodarsko zdravega sosedu, ki končno ve, kaj hoče in svoje politike v velikem ne uravnava po kapricah in trenutnem razpoloženju raznih obgraničnih nacionalnih kokotov. Sedaj pa je cela avstrijska politika pravzaprav zistem nagajivosti. Edini strah je, da se revidirajo po plebiscitu krivično določene meje.

Cene so šle za vse blago visoko navzgor, navzlec temu srečavamo cele karavane inozemcev po avstrijskih mestih zlasti po Dunaju in Gradcu. Če vse stroške priračunaš, od teh ekspedicij ni resnične koristi. Pač pa ljudje zapravljajo čisto brez potrebe velike svote, ker jih zavaja misel, da plačajo vedno le petino zahtevane cene. Vzrok je morda tudi ta, da mnogi trgovci nove sorte vendar iščejo predebele dobičke. Potem pa slabost, da je na tujem boljše kakor doma in dejstvo, da so po avstrijskih mestnih štacunah zelo ljubezni in uslužni, dočim se čuje, da so drugod radi še surovarji in zadirke. Čas pa je danes že tak, da se blago zopet ponuja. Trgovci se morajo preorientirati glede zaslužka, cen in vednosti. Treba torej na vsak način, da se po trgovinah zopet vsepovsod povrnejo k postrežljivosti in uljudnosti.

Silne množice papirja so zaplale promet. Naravnost nevedno je, da treba tolike svote bankovcev jemati seboj, če greš celo malenkosti kupovat. Če pojde tako dalje, bo kmalu stotak prometna enota pri nas. Dolgo nismo od tega, za krtačico za zobe treba že plačati 150 K. Plače in mezde rasto v neverjetne višine. Ekzistenčni minimum je bil pred vojsko pri osebnih dohodnini 1200 K. Kam naj ga postavimo danes? Zanimivo je za dohodke in zaslužke delavstva okolnost, da se danes zahteva, naj prične davčna dolžnost za delavstvo stavar pri letnih 250.000 K. Kvalificirani delavci zaslužijo z nadurnimi svote, ki se zde bajne, efektivno malo pomenijo. Dejstvo pa je pri vsem tem, da ti sloji ne kažejo

ravno velikega umevanja za državo in splošnost. Davki jim ne diše. Če pa naj pride gospodarsko ozdravljenje, bo treba tudi zahteve po zaslužku in plači postaviti nižje. Večno povziranje cen in draženje življenja ter v posledici zviševanje plač in mezd mora prenehati. To krivo kolobarenje vodi neizogibno v prepad.

Sedaj so pregovori s Čehoslovako zaradi trgovske in prometne pogodbe. Pri pogajanjih nastopajo močje, ki so kakor Hotovec, Riedl, Schuster včasih skupaj pripravljali pot trgovinski politiki v Avstro-Ogrski. Drug drugega poznajo in vedo, kaj rabi in kaj ima odveč na sprotnik. Uvoz češke manufakture se sedaj od strani Avstrije zadržuje ob protestu trgovine v Avstriji. Zanimivo je, da vidiš vsepovsod po izložbah napise, ki povedo občinstvu, da izloženo blago ni laškega izvora. Laške kamelote in še bolj laških trikov pri pakiranju in opremi so ljudje si sili.

Gledališča in zabavišča so polna, pa samo tujevc in domače slabe publike. Vidiš mlade bogatince, ki se ne sramujejo svoji ljubezni javno dajati duška z rokami med predstavo in ki si sans gène pri mizi čistijo ušesa. Vstopnice so drage, pa navzlec temu gledališča navadno visoko pasivna. V Gradcu doplačuje nesto težke milijone. Kruh je še vedno slab in pri njem doplačuje država silne milijarde. Hoteli so uvesti tri cene po dohodkih, pa se za ključ ne morejo zediniti. Tako tudi bogatini žive na državni puf in inozemci z njimi. Industrija se drži mnogo zategadelj nad vodo in konkurira drugod, ker država omogoča za doplačili pri živilih obratovanje po nizki ceni. Ali to je črveno gospodarstvo in vseskoz zagrešeno. Cela vrsta podjetij se tako drži sedaj po vojski, ki prej, kakor razni mali premogokopi niso imeli možnosti obstanka in uspevanja. Gospodarsko slepilo, ki bo izginilo kakor med vojno nastali trgovci in »fabrikantje«. Čas ni več daleč, ko izginejo ti množični cvetli.

Proti nezanesljivemu vojaštvu »Volkswehr« se vsepovsod ustanavljajo domobranci »Heimwehren« ob podpori meščanske družbe. Pomankanje stanovanj je mučno in trdo. Zida se takorekoč nič. Ob sedmi uri je po mestu tema, po gostilnah, šantanih in zabaviščih takozvano življenje in zabava, po stanovanjih moralno najboljših ljudi pa beda, lakota in mraz.

Politične vesti.

== Odstranjena kriza. Beograd, 28. marca. Službeni presbiter objavlja tale komunikate: »Po izmenjavi misli sta se zedinila Nikola Pašić, načelnik radikalne stranke in Ljuba Davidović, načelnik demokratske stranke, da izročita javnosti tole poročilo: Da sta z zadovoljstvom konstatirala, da razlike v njihovih glediščih z ozirom na v razpravi se nahajajoča politična vprašanja niso toliko, da bi opravičevale, da bi se razrušila zajednica v vladi danes, ko stojimo neposredno pred rešitvijo ustavnega vprašanja. Vprašanja navedena v njihovih korespondenci so deloma že predmet rešitve in izvršitve, dogovorno in sposedno z izvršitvijo sporazuma sklenjenega z muslimansko jugoslovensko organizacijo.«

== Poljedelski minister Pucelj pri Pašiću. Beograd, 28. marca. V nedeljo popoldne sta posetila ministrskega predsednika Pašića predstavitelja slovenskega samostojnega kmetijskega kluba dr. Vošnjak in novo imenovani minister poljedelstva Ivan Pucelj. V tem razgovoru je končno ugotovljen sporazum o sodelovanju imenovanega kluba v Pašićevi vladi. Ker je g. Pucelj moral odpotovati v Slovenijo, bo zaprisel

ptičev iz parka na nasprotni strani. Tja zahaja Bohuslav rad na izprehod — ali seda na klopec, da vsaj čuti solnce žarke, ki jih videti ne more več ...

Svoji sobici v Podčrbradski ulici št. 28 na Smichovu pravi: »Moje kraljestvo«. Po stenah vise trakovi litorjevih vencev in drugih cvetličnih trofej, — ob oknu stoji pianino, poleg pisalni stroj, pa pisalna miza, v kotu zofa, omara ... S popolno varnostjo se kreta tod čvrsti, močni človek, in vdana skrbnost brižne matere mu opremila z neko ljubezljivo mehko to zatišje, kjer njen sin rajši marljivo dela, nego bi brezskrbno, a tudi brez matere in brez vsake svobode živel v zavodu.

Dobro poznam naše čitatelje. Zato vem, da bi prav kmalu prejela premnogo vprašanj, kako bi bilo mogoče najprimerneje izraziti svoje občudovanje junaku, ki je tako sfinjano premagal usodo, ali kako bi bilo mogoče razveseliti ga, ne da bi ga to nemilo dirnilo.

Torej, naj si naroče vsi bratsko in sestrski sočustvujoči njegovo pr-

žen in prevzame svoj resor ko se vrne v Beograd najbrže v sredo 30. t. m.

== Ministrska seja. Beograd, 28. marca. Danes od 16. do 19. ure se je vršila seja ministrskega sveta, kateri je prisostvoval tudi novi minister g. Spaho. Na seji se je razpravljalo med drugim tudi o novih aranžmajih med Narodno banko in finančnim ministrom.

== Iz ustavnega odbora. Prihodnja seja ustavnega odbora bo 5. aprila. Dotlej bo protizkušala vlada doseči sporazum glede členov 64. in 65., ki govorijo o pristojnosti in načinu delovanja pokrajinskih skupščin.

== Kriza v ministrstvu notranjih poslov. Minister notranjih del Milorad Drašković je nameraval pri rekonstrukciji sedanje vlade dati, kakor je znano, svojo demisijo. To demisijo je sedaj preklical. Beogradska »Pravda« poroča v tej zadevi tole: »Na prigrvarjanje demokratskega kluba je g. Drašković opustil svoj namen, da takoj izstopi iz vlade. To je nova žrtev od njegove strani v interesu državne politike, ker njegovo zdravje v resnici zahteva odmor in oddih. Ta žrtev je v toliko večja, ker ne najde g. Drašković v obrambi države v celoti in v posam-

no knjigo spominov, ki jo je izdal pred kratkim z naslovom »To byl ten krásný čas!«

Našla sem Bohuslava pri polnem delu. Piše spretneje na stroju, nego marsikdo, ki vidi. Tekom leta hoče biti gotov z drugim delom spominov. Prvi del se že pridno kupuje. Avtor mi je pokazal številne dopise, v katerih ga dopisniki hvalijo, ker je napisan prvi del s humorom, ki jih je zabaval, in naročajo hkratu nadaljne knjige.

Nežno je obračal Bohuslav dopise svojih vdanih in navdušenih čitateljev ter jih polagal poleg sebe na mizo.

»Kakor bi igral zopet na odru — je pravil — tako mi je, in kakor bi mi občinstvo izražalo svoje priznanje s ploskanjem.«

In na igralnem obrazu se je posvetil nasmeji mirne sreče. Meni pa se je zdelo, kakor bi za tistimi temnimi stekli, ki zakrivajo njegove uničene oči, žarele druge, neuničljive oči, ki si jih je znal prižgati v temah sam silni duh dobrega človeka. Prev. F. G.

nih vprašanjih zadostne podpore v javnem mnenju, marveč se vodi zoper njega brezobzirna in nelojalna častnikarska kampanja, ki podtika celo razna nečastna dojanja temu poštenemu in modremu državniku. G. Drašković polagajo to novo žrtev, je določil rok za svoje ministrovstvo s 15. aprilom. Stori je to, da olajša vladi izvedbo ustave. Ljuba Davidović je na seji demokratskega kluba v nedeljo sporočil ta sklep ministra Draškovića.

== Vstop muslimanov v vlado. Beograd, 28. marca. Poslanski klub Jugoslovanske muslimanske organizacije je prejel tekom večerajšnjega dneva mnogo brzojav od svojih krajevnih organizacij, ki izražajo svojo zadovoljnost z ozirom na sodelovanje muslimanov v vladi.

== Socijalnodemokratska skupščina. Beograd, 28. marca. Včeraj se je otvorila ta socijalnodemokratska skupščina, kateri je prisostvovalo veliko delegatov iz vseh krajev naše kraljevine. Zborovanje je otvoril vseučiliški profesor Nedelko Košanin. Na skupščini se je sprejel soglasno sklep proti komunistom.

== Novi proračun. Beograd, 28. marca. Iz parlamentarnih krogov se doznavajo, da novi proračun ne bo smel presegati 5 milijard.

== Dr. Korošec v Sarajevu. Beogradska »Balkan« piše: »Kakor javlja sarajevska »Srpska Rijeka«, je imel dr. Korošec nedavno tega v Sarajevu na zborovanju klerikalne stranke govor, na katerem je rekel med drugim, da bi bil z Jugoslovanskim narodnim klubom lahko strmoglavil Pašićevo vlado, ki nima večine, da na tega ni hotel storiti. Kako milostno! Nam pa se zdi, da je zanj to kisto grozdje. Nato je dr. Korošec naglašal prvič, da Beograd ni pripraven za prestolnico naše države in drugič da nima moralno prvorazredne birokracije. Ker je dr. Korošec v padnem času krenil na nova pota, ni izključeno, da bo nekera lenega dne nastopil s predlogom, da se naša prestolnica premesti na Dunaj, ker ima Dunaj »moralno prvorazredno birokracijo«.

== Katoliška Velika noč v Beogradu. Nedeljska »Politika« javlja: Ker je danes katoliška Velika noč, se je snoči vršila iz katoliške cerkve v Krunski ulici procesija, ki je običajna v katoliškem svetu. Procesija je se pomikala iz Krunske ulice po Resavski. Kralja Milana in Studenički ulici, se na to vrnila nazaj v Krunsko ulico ter se razšla pred katoliško cerkvijo. Začetek in konec procesije so naznanjali topovski streli. Procesije so se udeležili učenci ljudske šole in gimnazije, večje število žensk, ki so nosile goreče sveče, nekaj moških, nekaj usmiljen, duhovniki, zadaj pa so korakali vojaški-katoliki. Na njenem potu skozi mesto je spremljala procesijo vojaška godba. — V Beogradu je, kakor znano, zelo malo katolikov, nihče pa jim ne brani, da bi javno ne izpovedovali svoje vere. Sredi pravoslavne Beograda se lahko vrše katoliške procesije in nikomur ne prihaja na misel, da bi proti temu protestiral. Srbi so pač tolerantni in puste vsakomur, da se izveleča po svoji fasoni. Pri nas bi klerikalci divjali in kričali, ako bi se vršila javno sredi mesta kakšna pravoslavna prireditev.

== Za povratek naših vjetnikov iz Sibirije. V Sibiriji zlasti pa v Vladivostoku se nahaja še veliko število naših rojakov bivših avstro-ogrskih vojakov, ki so bili vjeti na ruski fronti. Kakor poroča »Jugoslovanski Piemont« je o povratku teh vjetnikov razpravljala ministrski svet in odobril kredit v znesku pol milijona francoskih frankov, da se naši rojaki čim prej prepeljejo v domovino.

== Za socialno revolucijo. Maks Adler piše v »Arbeiter Ztg.«: Svetovna vojna je bila le začetek poloma meščanskega sveta. In zdaj postaja jasno, zakaj niti mir ni mogel ničesar izboljšati. Kajti valed tega mira se ni v temeljih naše družbe nič bistvenega izpremenilo; privatno lastništvo produktivnih sredstev, stremeljenje za dobičkom gospodarstva, zlorabljenje dela — vse je ostalo kakor poprej. Pomoč pa je le ena: odstraniti se mora blazni sistem lastništva produktivnih sredstev. Mir narodov je resnično mogoče le iz groba kapitalistične družbe, šele po odpravi razrednih nasprotstev, ki pomenja hkratu sovraštvo narodov, t. j. vojno in mir nasilja. Neumno je, upati na revizijo miru v kapitalistični družbi, ker ta mir je pač le izraz nujne izkoriščevalne volje kapitalizma, čegar sfera sega zdaj preko mej narodno gospodarskega torišča čez ves svet. Ne kapitalistični, nego proletariatski svet mora ta mir revidirati in ni ga v to svrhu drugega sredstva, kakor osvobodjenje proletariata potom socialne revolucije. Te socialne revolucije pa ni možno izzvati v eni sami državi, nego mora biti skupno delo mednarodnega proletariata. — In končno toži Adler, da je delavstvo zaradi komunistov še daleč do potrebne enodušnosti ter očita komunistom brezvestnost in nerazodnost.

== Otokar Czernin bere rojakom levitje. Bivši avstro-ogrski zunanji minister, grof Czernin, ki je zdaj poslanec, je te dni na stran shodu osorno hruvil avstrijskega zveznega kancelarja dr. Mayra, češ da zastopa koristi avstrijske republike v Londonu prav slabo, a da je svoje pravice daleko prekorajšil. Czernin je hud opozicijalec in si pač želi zopet kvišku, če mogoče, na najvišje mesto države. Jezil se je tudi na Angleže, češ da »nislo glede Avstrije prav nič poučen, da kažejo uprav grotenkno nevednost in da

»trdijo, da Avstrija sama noče gospodarskih zvez s sosedi.« Za Avstrijo vidi Czernin edino »rešitev« v tem, da »se postavi na lastne noge« ter se »pravčasno priključi Nemčiji.« »Treba je končno hrbet obrniti demagoškimi frazami ter se vrniti k delu in rešiti. Delati moramo! Delo edino prinese apano. Pa pripravljati se moramo na nove volitve.«

== Bivši madžarski minister Friedrich pobegnil v Nemčijo. Za Dunaja poročajo, da je bivši ministrski predsednik Friedrich pobegnil iz Budimpešte. Kakor znano, je Friedrich uvedel na Madžarskem takozvani beli teror ter bi se moral 12. aprila zagovarjati pred sodiščem radi umora grofa Tisze. Friedrich je prišel na Dunaj pod tujim imenom ter takoj odpotoval v Monako.

== Militarizem v sovjetski Rusiji. »Journale« poroča, da se je vršila v Moskvi pod predsedstvom Trockega velika vojaška konferenca, na kateri se je sklenilo, da se ukinejo vse odredbe glede delne mobilizacije in da se izdajo nove tako, da bi znašale efektivno stanje ruske vojske 4 milijone ljudi. Število kavalerijskih divizij se poveča na 23. Vse ladje, ki so sposobne za vojno službo, se mobilizirajo. Polovica podmorskih čolnov v Baltičkem morju se dirigira v Črno morje. Istočasno se transportira vojska na kavkaško, poljsko in romunsko fronto. Ruske gospodarske misije v inozemstvu dobijo nalogo, da pošljejo čim prej nakupljene zaloge v Rusijo.

== Kako je danes na svetu ponisuje uvodnik velikonočne številke »Arbeiter Ztg.«: Na Angleškem počivajo pre-

mogarji, ker posestniki premogovnikov ne morejo oddati premoga, v Avstriji davi pomanjkanje premoga vsakršno gospodarsko življenje; tekstilna obrt Anglije, Amerike in nevtrajnih dežel odpušča desetisoče delavcev, ker so skladišča prenapolnjena neprodanih tekstilnih izdelkov, a po vsej Evropi hodijo milijoni v cunjah, ker si ne morejo kupiti blaga za obleke. Amerikanski kmetje so v stiski, ker leže njihove žetve neprodane po skladiščih, a po vsej Evropi vlada beda zaradi nedostajanja agrarnih produktov. Tam denar visoke vrednosti, zato zastoj v prodaji in brezposelnost; tu ničreden denar, zato daveča draginja! A tu in tam isto nasprotje med nečuvno naglo narasajočim bogastvom, preobiljem, luksusa ter med grenko bedo mas, napredujejo beraštvo duševnih delavcev, propad in razpad vsake višje kulture! In na tem svetu so se notranja gospodarska nasprotstva kapitalizma razvila mogočnejše, strašnejše kakor kdajkoli poprej ter je postal razkol med razredi osornejši kakor kdajkoli; na morju tekmujejo Anglija in Amerika v oboroževanju, odkrito sovraštvo med Ameriko in Japonsko, jedva prikriti nasprotje med Francijo in Italijo, upornost premaganec v Evropi in Aziji, rebelija potlačenec v Irski tja do Indije, sovraštva in notranje krize v novih državah Srednje in Vzhodnje Evrope — ognjišča kriz, vojne nevarnosti, revolucijske kali vsepovsod! Kdo more verjeti, da bi bil ta svetovni red trajen? In vsaka nova kriza, vsaka nova katastrofa daje socialni revoluciji nov podvig. Kapitalisti nimajo vzroka triumfirati. Socialna revolucija ni mrtva.

Iz naše kraljevine.

== Kongres novinarjev v Sarajevu. Sarajevskega kongresa časnikarjev se je udeležilo 80 delegatov, ki so imeli seboj čez 120 pooblastil. Došli so s posebnim vlakom v soboto popoldne v Ljubo, kjer so jih pričakovali sarajevski tovariši. Pozdravil jih je načelnik občine Ljubo. Ob 16. se je pod predsedstvom g. Kovačiča (Zagreb) otvorila predkonferenca, na kateri se je določil dnevni red in nominiranje predsedništva in tajništva kongresa. Za predsednika je izvoljen Sahib Korkut (Sarajevo), za podpredsednike Nikolačević (Beograd), Kovačič (Zagreb) in Vodeb (Ljubljana). Vsako udrženje je nominiralo dva sekretarja. Vršile so se volitve v odtelu in čitalo se je pismo

splitškega župana, ki pozivlja novinarje, naj bi se prihodnji kongres vršil v Splitu. Ob 20. je bila večerja, v nedeljo zjutraj pa se je otvoril kongres.

== Sokolski zlet v Zagrebu se vrši v prvi polovici meseca junija. Po velikonočnih praznikih se prične graditi na zletnem prostoru v Maksimiru, kjer bo lahko vežbalo 4000 Sokolov.

== Dar angleške vlade našim poljedelcem. Beograd, 28. marca. Danes je dospelo na ljubljanski kolodvor 14 vagonov poljedelskega orodja in 4 vagoni semen, ki jih je darovala Anglija našim poljedelcem.

Poziv.

Dne 21. marca 1921 je požar vpepelil Knežje vasi, občina Dobrič, politični okraj Novo mesto. Zgorelo je 14 hiš, vsa gospodarska poslopja, gospodarske potrebščine, živež, perilo, živina itd. Brez strehe in brez premoženja se nahaja 81 ljudi.

Po nesreči prizadeti prebivalci Knežje vasi so torej v skrajni bedi, po svoji lastni moči si ne morejo pomagati, treba jim pomoči od drugod.

Da se jim olajša beda, razpisujem s tem nabiranje milij darov v celotni območju deželne vlade za Slovenijo.

Darovi se sprejemajo v Ljubljani pri poverjeništvu za notranje zadeve (ravnateljstvo pomožnih uradov) in pri mestnem magistratu, drugod pri vseh okrajnih glavarstvih in pri oblastih, katere bodo ta določila, nadalje pri mestnih magistratih v Celju, Mariboru in Ptuj.

Ljubljana, 24. marca 1921.
Deželna vlada za Slovenijo — poverjenstvo za notranje zadeve.
Vodja poverjenstva za notranje zadeve: dr. Baltič l. r.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. marca 1921.

== Rekonstrukcija pokrajinske vlade za Slovenijo? Beogradska »Jugoslovanski Piemont« poroča: »Včeraj sta posetila ministrskega predsednika gg. dr. Vošnjak in Pucelj, ki sta z gospodom Pašičem razpravljala vprašanje o izpolnitvi pokrajinske vlade v Ljubljani. Z ozirom na sorazmerno večino, ki jo ima Samostojna kmetijska stranka v Sloveniji, lahko ta stranka dobi vse štiri izpraznjene portfelje v ljubljanski vladi. V parlamentarnih krogih sodijo, da bodo slovenski samostojni kmetje dobili tudi predsednika v pokrajinski vladi v Ljubljani.« V kolikor smo informirani, je ta vest deloma netočna. Pokrajinska vlada se sicer izpolni, predsednik dr. Baltič pa ostane na svojem mestu.

== Novi poljedelski minister. Naš rojak g. Ivan Pucelj je imenovan, kakor poročamo na drugem mestu, za poljedelskega ministra. G. Pucelj je bil rojen leta 1877. v Velikih Laščah na Dolenjskem, kjer je posejal ondotno ljudsko šolo. Nato je stopil v Ljubljani v gimnazijo, ki je pa ni končal, ker je moral po smrti svojega očeta kot edini sin prevzeti zaradi bolezni svoje matere gospodarstvo na rodnem domu. Posvetil se je popolnoma svojem poklicu, svoj prosti čas pa je porabil v nadaljno svojo izobrazbo. Posebno se je bavil s književnostjo. Kot vsestransko naobražen in darovit mož se je poizkusil tudi v pisateljevanju: napisal je več lepih pesmi in novel, ki so izšle v »Ljublj. Zvonu«, zlasti v letu 1897 — 1899, pa tudi v drugih slovenskih časopisih. Leta 1900 je odšel v Ameriko, kjer je ostal dve leti. V tem času je sodeloval pri ameriških listih »Domovina« in »Slovenec«. V domovino se je vrnil leta 1902. Po svojem povratku se je živahno jel udeleževati političnega življenja ter skušal organizirati slovenske kmete v borbi proti klerikalizmu.

Pri državnozbornih volitvah leta 1911 je nastopil kot protiklerikalni kandidat in zbral okrog sebe znatno število protiklerikalnih glasov. Ko je izbruhnila vojna, so ga klerikalci, kakor sto in sto drugih, osuili srbofilstva, za kar je moral med vojno mnogo trpeti. Po povratu je Pucelj v družbi s svojimi somišljeniki znova jel organizirati slovenske kmete, da jih osvobodijo izpod klerikalnega jarma. Osnovalec je Samostojna kmetijska stranka, ki je prvič posegla v politično borbo pri zadnjih volitvah v konstituantno. Če prvi njen nastop je bil uspešen. Izmed 40 mandatov, s katerimi razpolaga Slovenija, si je Samostojna kmetijska stranka priborila 9 mandatov. Njeni poslanci s Puceljem na čelu so stopili v Beogradu v zemljoradniški klub. Ker pa se je zemljoradniški klub preveč zagrizel v dnevno politiko, ne ozirajoč se pri tem na državne interese, je bil Pucelj v družbi z dr. Vošnjakom tisti, ki je od vsega začetka zagovarjal načelo, da je dolžnost pred vsem slovenskih samostojnih kmetov, da, ako treba, tudi z žrtvami pripomorejo k notranji konsolidaciji države in da v to svrhu store vse, da dobi država čim najprej ustavo. Stojč na tem načelu, so se poslanci slovenske Samostojne kmetijske stranke pod Puceljem in dr. Vošnjakovim vodstvom končno ločili od zemljoradnikov, osnovali svoj klub ter stonili v vladno večino, da s tem zasigurajo v ustavo tvorni skupščini sprejem ustave ter obenem preprečijo, da bi se v Slovenijo vrnili Susteršičevi časi. Slovenska javnost bo vstop poslancev Samostojne kmetijske stranke v vlado gotovo pozdravila z odkritim dočudenjem, ker je to jamstvo, da je pri nas za vedno odklenalo klerikalnemu gospodstvu.

== Urad za promet s tujci v ministstvu. V ministstvu za trgovino in industrijo se je osnoval oddelek za

promet s tučci. Za šefa tega oddelka je imenovan dr. Ciril Žižek, sekretar ministrstva trgovine in industrije. Dr. Žižek je svojo službo že nastopil ter pričel delo za notranjo ureditev tega urada.

Klin s klinom! Kot odgovor na represalije koroških nemških »fašistov« proti slovenskim učiteljem na Koroškem, je odredil višji šolski svet za Slovenijo, da je pozvati vse nemške učitelje v tej pokrajini, ki še nimajo usposobljenostnega izpita za pouk v slovensčini na ljudskih šolah, da napravijo ta izpit najkasneje v pomladanskem terminu 1921, in če se odpušte brezobzirno iz službe.

Kaj je z ukinjenjem nemških manjšinskih šol v Sloveniji? Do zdaj vem le to, da je naša deželna vlada sklenila zapreti v Sloveniji vse nemške ljudske in srednje šole v odgovor na koroške represalije, ali o izvršitvi tega sklepa še ni ničesar čuti. Sklep mora potrditi centralna vlada.

Občinski volilni red za Slovenijo. V založbi Tiskovne zadrge je pravkar izšel nov volilni red, po katerem se bodo vršile prihodnji mesec občinske volitve po Sloveniji. Volilni red, ki je izšel v jako priročni izdaji bo dobro služil občinskim uradom, glavarstvom, kakor tudi strankam, ki bodo posegle v volilni boj. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6 in velja s poštno vred 440 K ako se denar v naprej pošlje.

Ureditve ribarstva. Komisija, ki izdeluje naredbo o ribolovu, je končala svoje delo in izročila načrt naredbe ministrstvu za poljedelstvo, da ga odobri. Manjša jezera bodo smela odsej izkoriščevati občine, v katerih leže ta jezera. Majhne reke in potoki pa se prepuste v izkoriščanje lastnikom. Občine ob morju lahko prosto ribarijo eno miljo od obale, dočim ostalo morje pripade državi.

Svinčeni rudniki in plavži na slovenskem Koroškem. Predno so naše čete zasedle Mežiško dolino koncem maja 1919., so vsi izključno nemški uradniki nemškega avstrijskega podjetja v Mežici in Črni pobeželi in odnesli s seboj janske karte, knjige ter druge za obrat potrebne pripomočke, brezdomno po višjem nalogu in v ta namen, da se ustavi obrat, kateri preživlja na 4000 Slovencev. Da se ta nakana prepreči, je bil obrat stavljen pod državno upravo, pod katero je v gorenjem stanju in kljub nadaljnjim za industrijo nastalih težko napredoval, ne le v produkciji, ki ni zaoznojala za isto prejšnjih let v primeru z obrati navedenega podjetja v Avstriji, čeprav z manjšim številom zaposlenih, ampak tudi z izpopolnjenjem obrat naprav in preskrbo delavskih stanovanj. Akotudi v neposredni bližini avstrijske republike in z obznanjenimi, znanih polkovnikov s strani prebivalstva Mežiške doline vzemirirni, ni prišlo ves čas državne uprave pri obratu do nikakih nemirov ali kakšnega nesporazumljenja med podjetjem in delavstvom, katerega število trajno narašča in kojega stremelnejše je bilo in še obstoja le v tem, da se ne vrnejo prejšnji uradniki. V zadnjem času so se pa zopet razširile tendenciozne govorice, da je rudnik prodan neki angleški družbi pod pogojem, da se vrnejo vsi nemški uradniki na prejšnja službena mesta. To je seveda neresničeno.

Klerikalni agitator in kmet iz škofjeloške okolice. Pretekli teden je prišel h kmečkemu volilcu posestniku duhovnik ter ga nagovoril: »Kaj ne da, oče, pri občinskih volitvah v Škofji Loki boste pa vse one naše volili kot kristjan?« — Posestnik: »Gospod župnik, ne obljubim nič, v tej naši novi državi so volitve proste, ker nisimo več pod Lampetom in Susteršičem!« — Župnik, (sladak in osoren obenem) na to: »Dobro, če boste demokrate ali »kmečke« volili, saj veste, vam na zadnji uro ne bom dal odveze.« Kmetič je nato mirno in odločno pripomnil: G. župnik, zapomnite si tole, mi vas za to plačamo, da berte mašo, izpovedujete in pokopujete, če je odveza samo za politiko, pa tako ni nič vredna, adio!« — In gospod je bil z dolgim nosom odkuril. Zdaj imajo volilci pred njim mir!

Inženjerski izpit sta položila na montanski visoki šoli v Pribramu gg. Milorad Petrovič iz Topole in Nande Sinkovec iz Idrije.

Poroka. G. Ivan Megušar, tovarnar v Kropi, se je poročil z gg. Vero Fürsagerjevo iz znane narodne rodbine v Radovljici. Tem povodom je g. L. Fürsager daroval: Jugoslovanski Matici 400 K, Gospodstvu svetskemu Zvonu 400 K, za Trgovski dom 400 K, za pribojček hrane revnim trgovskim akademikom 400 kron, godbenemu društvu »Lipa« v Radovljici 400 K, radovljiškimi rečem 400 K, Sokolu v Radovljici 600 kron.

Vojna posojila in nabava novih zvonov. Zdaj se je začelo po deželi v glavah naših kmetov posušeno jasnosti. Duhovniki so pričeli na cerkvene ključarje, ti pa na svoje župljane pritiskati, da bi daro-

vali za nove zvonove. Kmetje pa pravijo: »Najprej ste nam iztislili iz žepov premoženje za vojna posojila, potem ste brez odpora pustili pobrati vse zvonove za judovske fabrikante, nazadnje ste pa še ves denar za naše zvonove utaknili v vojna posojila. Zdaj pa plačate sami nove zvonove, ker ste vse zapravili.«

Angleško - srbska dečja bolnica v Beogradu sprejme v dveletni tečaj za bolničarke tudi eno Slovenko. Pogoj za sprejem so: starost 17—25 let, popolna fizična in duševna sposobnost. Gojenke tečaja dobe vsa oskrbo s službeno obleko vred brezplačno, vsaka ima svojo sobo in dobi vrh teka še 100 dinarjev mesečne nagrade. Voznjo do Beograda mora plačati sama. Sprejem posreduje Socialno gospodarsko in kulturno žensko društvo. Na naslov predsednice tega društva (Stebić Alojzija, Ljubljana, Dunajska cesta 25) je poslali ponudbe s kratkim življenjepisom najkasneje do 2. aprila t. l. Prednost imajo one, ki so absolvirale kako srednjo šolo ali imajo splošno večjo izobrazbo in so delovale že v kakem poklicu. Predpogoj pa je resnost polnjenja bodočega poklica.

Velikonočno darilo. Odbor društva Slovenski Rdeči križ je naklonil invalidom Invalidskega doma v Ljubljani 700 smok, za katero velikonočno darilo se uprava v imenu invalidov najiskrenejše zahvaljuje.

Blagodejni dež. Toliko zaželjeni dež je slednjič vendar namočil nekoliko polje, travnike in vrtove, ki so kar čez noč ozeleneli. Le škoda, da ga je padlo premalo.

Ptice selivke. T. j. divje gosi in race so se v noči preteklega nedelja vračale z glasnim vikom čez našo mesto z juga in letele v jatah proti hrvatskim in slavonskim močvirjem, kjer ostanejo do pozne jeseni.

Olepljava mesta. Zadnji čas so nekateri hišni gospodinjari in posamezne trgovke v mestu kaj lično prenovile svoje hiše z okusnim barvilom, kar je vse hvale in posamežna vredno.

Pretep v Trnovem. Na oglu v Trnovskem pristanu ob Fröhlinovi hiši je danes ponoči nastal pretep in pretep med vojakmi in civilisti. Delavec drž. žel. Režek Vinko iz Čolnarske ulice je dobil po glavi močne bajonetne vbodljaje. Vsega okrvavljenega so ga prepešali na trnovsko stražnico in od tam z rešilnim vozom v bolnico.

Obstreljen. Iz Celja so v ljubljansko bolnišnico prinesli 15letnega mizarkega vajenca Konrada Tavčija. Bil je težko obstreljen v obraz. Krogla mu je šla skozi obe lici.

Gozdni požari. Po gozdnih delih ljubljanske okolice se množe številni gozdni požari. Tako je zločina roka zapalila suho travo v gozdu na Šišenskem hribu. Požar se je zelo razširil.

Pozor pred hazardisti! Po raznih mestih se pojavlja družba lahkoživih hazardistov in kokarjev, ki izvajajo ljudem z izro velike svote. Tej družbi načeljuje Emeil Berlec iz Slavonskega Broda.

Izgnan komunist. Mariborski policijski komisarjat je iz Jugoslavije izgnal komunisto Fran Czernyja, rodom Dunajčana.

Ukradeno kolo. Zidarskemu pomočniku Josinu Kimovcu iz Vodic je bilo na Turjaškem trgu ukradeno kolo, znamke »Adler«.

Umor pri Sv. Katarini. Ko so ljudje na Velikonočno nedeljo jutraj odhajali k procesiji in vstajenju k Sv. Katarini, so na gozdni poti proti Ločnici zapazili moško truplo, v katerem so spoznali posestnika Ivana Kreka p. d. Lužarja z Ovečka. Bil je iz zasede ustreljen in je na mestu obelžal mrtve. Orožniki z Medvod in Polhovca gradca so takoj pričeli s polzvedovanjem. Domnevajo, da ga je neki kmečki fant ustrelil iz jeze in maščevanja.

Premog. Člani »Društva vpojo-jencev južne železnice« v Sloveniji s sedežem v Ljubljani, stanujoči v Ljubljani, dobe premog na nakazila mestnega magistrata v sredo dne 30. in četrtek dne 31. marca. Vsaka rodbina dobi 150 kg za 16 K.

Darilo. G. Rudolf Skulj, gostilničar pri »Amerikancu« v Florijanski ulici, je daroval ob priliki smrti svoje hčerke Jojzine Glasbeni Matici 600 K, pevskemu odseku štetiakobkega naprednega društva pa 100 K. Požrtvovalnemu gospodu najlepša zahvala!

Mestnemu magistratu so došla sledeča darila: Za mestne reveže: Fran Derenda, za velikonočne praznike 2000 K; Antonija Malj, tovarnarja vdova, v počestitev spomina umrlega soproga, 1000 K; Irma Suschnik, imenom Paichlovih dedicjev v počestitev spomina umrle Paichlove, 500 K; rodbina Bizjakova, mesto venca na kredo Rekarjeve, 160 K.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča Ljubljani.

Drama:

Sreda, 30. marca: Razvalina življenja. Red E.

Četrtek, 31. marca: Baska o volku. Ob znižanih cenah. Izven.

Operas:

Sreda, 30. marca: Zlatorog. Red D.

Četrtek, 31. marca: Veselo keno wind-sorake. Red E.

Sevčenko. Te dni mine 60 let, odkar je umrl ukrajinski pesnik Sevcenko, avtor nesmrtnih pesniške zbirke »Kobzar«. Taras Sevcenko se je narodil 1. 1814. v Kirilovki v kijevski guberniji kot sin tlačanov; tudi sam je bil tlačan. Ker je imel slikarski talent, je odšel na petrograjsko akademijo, a postal pesnik. Iz hrepnenja po svobodi in ljubezni do zatirane domovine je izrasla 1. 1840 knjiga strastnih lirskih izlivov, tožb, obsodb in upov, ki so kakor seme oplodili vso Ukrajino ter jo pripravili na svobodo. Kobzar je postal evangelij Ukrajincev, tlačanih po ruskem absolutizmu. Sevcenko je postal duševni vodja revolucionarnih Ukrajincev, ki so stremili za narodnim prenojenjem, odpravo tlačanstva, za zblizanjem potujočega plemstva in naroda, za svobodo tiskane in govorne besede. Ruska vlada ga je dala prijeti in obsoditi na desetletno prebivanje v Sibiriji (1848—1858), kjer je začel birati ter je 1861. umrl. A ko so v Rusiji slavili 50letnico, odkar je padlo tlačanstvo, so slavili tudi spomin na 50letnico Sevcenkove smrti. Sevcenkovo ime je ime mučenika-zmagalca.

Slovenski prevodi iz češčine. V. M. Zalar, ki je prevel Jiráskovo povest »Filozofska historija«, je prevedel Macharjev »Strup iz Judeje«, ki izide v 2. zvezku Češke knjižnice. Namerava prevesti tudi nekaj velikih Jiráskovih romanov.

Pero Pallavicini v Pragi. Dal-matinski kipar, Pallavicini, dijak češkega mojstra Myslbeka, je v Rubševem salonu v Pragi razstavil svoja dela, zlasti portrete.

Umetniška razstava v Zomboru. Dne 27. t. m. je načelnik umetniškega oddelka ministrstva prosvete Branislav Nušić svečano otvoril v Zomboru impozantno razstavo slikarskih in kiparskih del. Otvoritvi je prisostvovalo veliko občinstvo.

Vašček »Veseli pastir« za moški zbor. Klavir in salonski orkester, uglasbil Viktor Parma, je ravno kar izšel v založbi knjigarne Vilko Weigl, Maribor.

Pevsko društvo Ljubljanski Zvon. Danes zvečer točno ob 7. ženski, ob 8. moški zbor. Po vaji kratka odbo-rova seja.

Novakova Slovenska stenografija je izšla v 4 predelani izdaji. Ta knjiga je postala prav potrebna, ker je že leto dni ni bilo dobiti. Novak je izločil stavke, ki so nas spominjali na preteklost in jih nadomestil z novimi, ki odgovarjajo sedanjim razmeram. Novi so Samoznaki za Srb in nega izpeljanka. Da je knjiga strokovno na višku, nam dokazuje že avtorjevo ime. Avtogram, ki ga je oskrbel prof. Osana, je prav čeden in hiden. Stenogram se bere čisto, jasno in razločno. Cena knjigi 52 K in se dobiva v Jugoslovanski knjižarni v Ljubljani. V tisku je Slov. Stenografska Čitanka, ki izide kmalu po veliki noči, ki bo mogočila, da se stenografija še naprej izpopolnjuje v stenografiji.

Sokolstvo.

Seja starešinstva Jug. Sokolskega Saveza se vrši v nedeljo 30. t. m. ob 8. zvečer v Narodnem domu.

Razglednice dr. Oražna. Jugoslov. Sokolski Savez ima v zalogi razglednice brata staroste dr. Oražna. Društva naj jih naroče pri Savezu v Narodnem domu. Cena 1 K.

Sirša seja gospodarskega odseka ljubljanskega Sokola vrši se v torek 29. t. m. ob 8. zvečer v odborovi sobi v Narodnem domu.

Vestnik tehničnega odbora Jugoslov. Sokolskega Saveza (priloga Sokolskemu Glasniku) št. 1—3, urednik dr. V. Murnik. Kot priloga 3. številki Sokolskega Glasnika so izšlo 8 številke Vestnika tehničnega odbora Saveza, ki ima uvodni članek »Prednjaštvo« ter prinaša tekmovalne vaje za Osliek ter ženske in članske proste vaje za leto 1921. Naročnina znaša 70 K, za Vestnik sam 30 K. Naroča se pri Savezu v Narodnem domu v Ljubljani.

Društvene vesti.

Akademsko društvo »Triglav« v Zagrebu poziva vse svoje starešine in člane, da se sigurno udeležijo »Triglavanskega slavja«, ki se vrši 9. aprila v Celju. Isti dan pred plesom bo zborovanje »Starejšinske Zveze« skupno z društvom. Ker se bo na tem razpravljalo o važnih zadevah, je odziv vsakega potreben.

Ljubljanski učiteljski pevski zbor priredil v četrtek dne 7. aprila ob 8. zvečer v dvorani hotela Union pevski koncert z mišnim sporedom. Cenje-no občinstvo, ki ljubi petje in je našemu učiteljsstvu naklonjeno, opozarjamo že danes na ta koncert s priporočilom, da ga poseti polnoštevilno.

Dobrovoljci Jugoslovanskega polka M. G. Tomsk se vabijo na priateljski sestanek v soboto dne 2. aprila t. l. ob 8. zvečer v gostilni Belič, Dunajska cesta 6.

Društvo orožniških vpojo-jencev za Slovenijo v Ljubljani svoje cenjene člane vladno opozarja, da vsi ti, kateri še niso članarine 2 K na mesec za leto 1921 poravnali, to nemudoma storo, da zamore društvo svoje obveznosti nasproti Osrednji zvezi zadošiti. Nadalje se vsi cenjeni člani vladno vabijo, da stavijo pravočasno svoje konkretne pismene predloge za prihodnji občni zbor, ki bo meseca maja t. l. Odbor.

Najnovejša poročila.

NOVO MINISTRSTVO.

—d Beograd, 28. marca. Predveč-rajšnjim je ministrski predsednik Nikola Pašić predložil regentu dva ukaza v podpis. Prvi ukaz se tiče demisijske doseganje vlade, drugi ukaz pa sestave nove vlade z Nikolom Pašićem na čelu, ter ostalimi ministri po znani razporeditvi. Novi člani ministrskega sveta so trije: dr. Spaho (minister za trgovino), dr. Karamehmedović (minister za narodno zdravje) in Ivan Pucelj (minister za poljedelstvo). Regent je podpisal oba ukaza.

—d Beograd, 28. marca. Novi ministri, ki so že imenovani, še niso napisali svojih mest, ker se nahajajo še na potu. Prisegli bodo v sredo, nato pa bodo pričeli z delom v svojih resortih.

REGENT GRE V BUKAREŠTO.

Beograd, 28. marca. V diplomatskih krogih se mnogo govori o potovanju regenta Aleksandra v Bukarešto.

O NEZIGOSANIH BANKOVCIH.

—d Beograd, 28. marca. Generalni inspektorat finančnega ministrstva opozarja občinstvo in interese na to, da so se v zagrebških listih razširile vesti o naknadni zamenjavi nezigosanih bankovcev avstro - ogrske banke po 1000 kron. Te vesti so prosto izmišljene. Ministrstvo ni izdalo nobenega tozadavnega odloka, ki bi predvideval zamenjavo teh bankovcev.

NOV LIST V DALMACIJI.

— Split, 26. marca. Včeraj je izšla prva številka »Hrvatske Rijedice«, glasila hrvatske seljaške stranke v Dalmaciji. List zastopa federalistično stališče.

GORNJA ŠLEZIJA SE RAZDELJA NA PODLAGI VEČIN PO POSAMEZNIH OBČINAH.

— Varšava, 26. marca. Poljski listi pišejo o končnih izidih ljudskega glasovanja v Gornji Šleziji z velikim zaupanjem. Glavni poljski komisar za ljudsko glasovanje poslanec Korfanty je pred svojim odhodom v Pariz izdal na prebivalstvo Gornje Šlezije proglas, v katerem je rekel: »Veslimo se, bratje, in pripravimo se na nove borbe za ohranitev tega, kar smo si priborili. V premošnjem in industrijskem delu Gornje Šlezije smo zmagali in ni treba da obupujemo. Zberimo naše moči in ne cepimo jih!« Zastopniki nemškega tiska so šli h generalu Lerondu v Oppelnu in so ga vprašali za njegovo mnenje o nemški zmagi pri ljudskem glasovanju. General jim je odgovoril, da o tem ne more biti beseda, ker bo do o bodočnosti Gornje Šlezije odločile večine po posameznih občinah, in te večine so povoljne za Poljsko.

GORENJA ŠLEZIJA — AVTONOMNA?

—d Berlin, 27. marca. Kakor doznava »Deutsche Allg. Ztg.«, je državni kabinet, pričakuje, da bo Gorenja Šlezija po glasovanju nedeljena ostala pri Nemčiji, poveril ministru za notranje stvari nalogo, da se loti priprave za gorenje - šlezjsko avtonomijo.

POLOŽAJ V NEMČIJI.

—d Berlin, 28. marca. Velikonočna nedelja je v Berlinu potekla mirno. Tudi iz zapadnih industrijskih središč ne javljajo nobenih izredov. Redarstvo energično nadaljuje svoje delovanje na Saksionskem. V mansfeldskem okrožju in v eislebenskem okrožju je mirno. Kolodvoje so pobeželi in se klajajo po oddaljenih vaseh. V Bitterfeldu je tolpa tujecev razorožila redarje in se začasno vgnezdila v javnih poslopih. V Sangerhausnu je komunistična tolpa včeraj oplenila pošto in banke, razstrelila brezjavni urad in ponoči zadržala okolnjo delavski vlak iz Wirtemberga. Vnel se je boj; na obeh straneh je bilo več mrtvih in ranjenih. Od davi je mesto zasedeno po redarjih. Glede splošnega položaja se na Saksionskem na podlagi včerajšnjih odredov sodi, da bo upor v malo dneh udušen.

ANARHIJA V NEMČIJI.

— Berlin, 28. marca. Komunistična kriza se smatra za prestano. Situacija je sicer še resna ali vlada sodi, da je anarhistični naskok razbit. Eisleben je odvezet upornikom. V Hattstadtu so bila številna poslopja, med njimi poslopje Lattstadtske banke, pogrnjena v zrak z dinamitom. V Mansfeldu gospoduje jezo še komunisti, ki jemljejo kmetom orožje in živila ter jih silijo služiti v njihovih vrstah. Med Berlinom in Halle je promet prekinjen. Na Saksionskem je razširjen v ogromni množini oklic za osvoboditev izpod stare avtokracije. V Hamburgu so bili znatni boji. V Hamburgu je mir. V bojih prejšnjega dne je bilo mrtvih 36, ranjenih 40. V Neuköllnu je policija razkrila številne z dinamitom nameravane atentate. V Monakovem je imel na socialističnem shodu velik govor komunistični poslanec Thomas. Po-udarjal je: »Ubijte državo, ubijte torej državo!« Ko je hotel odpotovati v Berlin, so ga aretirali.

STAVKA V NEMČIJI

—d Koeln, 27. marca. »Koelnische Ztg.« javlja iz Remscheid: Komuni-

stična stranka je davi proglasila splošno stavko v podporo komunističnega gibanja v Srednji Nemčiji.

ZAVEZNICI KORAKAJO PROTI ESSENU.

— Berlin, 28. marca. Uradno se poroča: Zavezniki so zasedli, izvršujoč vojaške sankcije, Düsseldorf, Duisburg in Ruhrort. Storili so to z znatnimi četami. Pred mesti stoje večji stražni oddelki. Zasedli so pristan Walsum, 11 km se verno Duisburga, iz Duisburga in Ruhrorta so šle nekatere čete do Mülheima in Oberhausena. Potem so zasedli zavezniki važne kraje, korakajoč od železniskega križišča v Osterfeldu 14 km v notranjost, in so se približali Essenu.

AVSTRIJO REŠUJEJO.

—d Pariz, 28. marca. Finančni odsek zveze narodov je razmišljal o sredstvih za vzpostavitev finančnega položaja Avstrije in za izvrbo načrta po sklepu londonske konference.

IZ DEŽELE ANARHIJE.

Atentati na železnice, ko se je vozil Giolitti v Cavour. — Navadni vsakdanji pretepi, požigi, bombe.

— Genova, 28. marca. Dan 20. t. m. je bil dan, namenjen atentatom na železnice. Med Genovo in Ovado se je moral zjutraj ob 5.45 ustaviti vlak radi grozne eksplozije. Vlak je bil poškodovan na stroju in prvem vozu. Nekoliko kasneje je vozil po tem tiru direktorski vlak Rim-Turin, v katerem se je nahajal ministrski predsednik Giolitti. Ob progi je bila velika varnostna služba. Vse polno kraljevskih stražnikov, karabinerjev, de-ktivov. Iz Parme poročajo istega dne o atentatu na črto med Borgo S. Donnino in Castel Gandolfo ob 4. uri zjutraj. Na tovrstnem vlaku so opazili nerednosti na progi, ustavili so vlak in videli del proge že poškodovan, vlak bi bila uničila razstrelilna snov, položena na tir.

Ne nekaj dni so izpostavljeni potniki iz Bologne in Milana nevarnostim na železnici. Dne 24. zvečer so zaslišali v Pesaru močno detonacijo, ki so jo povzročile eksplozivne snovi na progi pri Fanu malo pred osebnim vlakom, ki je imel k sreči zamudo, drugače bi se bila pripetila velika nesreča. 25. zjutraj je bil poskušan atentat na železniški most čez Timonchio. Počila je bomba. — V Foligno so vrgli komunisti na vrt poštnega urada dve bombi. Ranjenih je bilo 18 vojakov. — V Perugia v predmestju S. Agostino so fašisti napadli dom anarhistov in ga razbili, potem so razbili neko trgovino in kavarno. — Pri Piacenzi so zažgali komunistično kmečko poslopje na dveh posestvih. Fašisti so na to v Zianu zažgali delavski dom. — V Bologni, v Persicettu in drugih krajih so bili te dni znova boji med fašisti in komunisti. Župan v Reggio Emilia je bil teppen, ker je kričal »viva l'anarchia!«

NEMIRI V ITALIJI.

—d Rim, 27. marca. Fašisti v Piacenzi so šli v Ciano in zapalili ondoto delavsko zbornico, da bi se osvetili za požig hiš. Iz Ferrare je pobeželo več socialističnih voditeljev, da bi se rešili pred razjarjenim ljudstvom. V Peruggiji so morali vsi socialistični voditelji iz strahu pred osveto fašistov pobežati v delavsko zbornico. Klubi in kavarne, namenjene za zborovanja socialistov, so razdejane. Mesto je v zastavah. Patriote korakalo med ovcami prebivalstva po cestah.

GRŠKA OFENZIVA.

—d Dunaj, 28. marca. Uradno se poroča: Grki so napadli sovražnika na črti Čečno - Balmahud, ga potisnili nazaj in ga zasedovali do črte 8 km zapadno od Affion - Kara Hissarja. Izgube grških čet so neznatne. Severna skupina je prodrla do Bighurta.

GRŠKI PORAZ PRI BRUSI.

— Carigrad, 28. marca. Otomanska agencija poroča, da so Turki odbili Grke v bližini Bruse in jim vzeli nad sto topov. Ujetih je okoli 1700 Grkov.

ANGLEŽI NE ZAPUSTE CARLGRADA.

— Carigrad, 28. marca. Vrhovni poveljnik angleških čet je izdal napram vestem, da Angleži odidejo iz Carigrada, poročilo, da se to ne zgodi poprej, dokler Turki ne sprejmejo londonskih pogojev in ustavi turška vlada, ki bo res zanesljiva.

BOLJSJEVIKI IZGUBILI ODESO.

—d Carigrad, 26. marca. Iz Varne poročajo, da so uporniki, ki so izgubili Odeso dne 5. marca, to mesto boljševikom zopet vzeli pomoči od 17. na 18. t. m. Boljševiki so imeli težke izgube in so se umaknili v Nikolajev. Ozemlje zapadno in severno od Odesa je v rokah ustaev.

RUSKO - KEMALISTIČNA OBRAMBNA ZVEZA.

— Pariz, 28. marca. L'Intransigant poroča, da obsega moskovs-

ska pogodba med boljševiki in kemalisti tajne klavzule za skupno postopanje v bližnjem Orientu. Obveznosti zadevajo medesebojno vojaško pomoč in zamenjavo orožja in surovin.

HARDING NE PRIPOZNA SOVIJETA.

Pariz, 28. marca. »Matine« poroča iz Washingtona, da je izjavil Harding, da so Zedinjene države pripravljene za vzpostavitev trgovskih odnošajev z Rusijo, ali nočejo dati službenega priznanja za sovjetsko vlado. Hoover je baje

proti trgovski vzpostavitvi, Harding pa je zato in pravi, da edino po tej poti se doseže zopet svetovno gospodarsko ravnotežje.

Raznoferosil.

* Ruski izdajica aretiran na Japonskem. Znana je pustolovščina ruskega častnika Igora Telinskega, ki je leta 1905. prodal Japonscem načrt trdnjave Port Artur za 138 milijonov yenov ali 884 milijonov frankov. Denarja pa ni dobil v roko, pač pa tri zadolžnice, ki bi se morale izplačati do leta 1915. Telinski pa še do danes ni ničesar dobil. Ker je napravil v nadi, da dobi kralu

denar, razne dolge in se spustil v sumljive mahinacije, so ga Japonci sedaj aretirali in saprili. Tako so nagradili Japonci ruskega izdajnika.

* Dar ameriških žen pariskemu vosečilišču. »Matine« javlja, da je združenje ameriških žen zbralo svoto 120.000 dolarjev, s katero hoče kupiti en gram radija kot dar gospe Curie in pariskemu vosečilišču. Gospa Curie odpotuje meseca maja v Ameriko, da prevzame ta dragocen dar.

Polzvedbe.

— Zgubila se je zlate verižica za uro na veliko soboto okoli 7. ure zjut-

raj na potu Kralja Petra trg, Miklošičeva cesta, frančiškanski most, Solaki dvorci, čez Stolbo na Grad, nazaj po potu po Ovinikih, študentska ulica, Vodnikov trg, Zmajev most, Sv. Petra cesta, Prečna, Kolodvorska, Dalmatinska ulica Kralja Petra trg. Pošteni najditelj naj jo odda v upravnistvo »Slov. Narod« ali na policijski direktorji proti dobri nagradi.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh Vam je Felleriev Elizafluid! 6 dvojnatih ali 2 velikih speci-
jalni steklenici 42 K. Državna trošarina posebi. Zavorski sok zovor kašeli in prsne bolečine 1 steklenica 9 kron.

Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerieve prave Eliza-kroglice ga spravijo v red! 6 škatlice 18 K. Omot in poštnina posebi, a naiceneje. Evgen V. Feller, Stubla donja, Elzatr trg št. 238, Hrvatska. B.

Starejša vdova išče mesto gospodinjice.

vajena je vsega domačega dela in šivanja. Najraje bi šla k samostojnemu starejšemu gospodu ali mali družini, h gospodom orožnikom ali gospodom duhovnikom. Ponudbe pod »Samostojna 2198« na upravo Slov. Naroda. 2198

Pozor!

Lepo nagrado dobi,

kdor odda solidnemu gospodu eno ali dve nemeblovni sobi, ki se bodo rabile samo pet mesecev v letu. Ponudbe pod »Mima stranka 2032« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 2032

Prostovoljna prodaja

finan. pohitva ter raznovrstnih hišnih predmetov, licitirajo se vsi radi odpotovanja v soboto 2. aprila od 9. ure dopoldne naprej v Balkanu na Dunajski cesti. Pregled predmetov v petek cai dan. 2211

Boljša sobarica

z dobrimi izpričevani in spretna v serviranju in če mogoče, da govori nemško se išče. Anglički konzulat, Zagreb, Goričkova ul. 7, I. 2213

Sveža gosja jajca za valjenje na razpolago.

uprava Slov. Naroda 2176

Posedstvo v Metliki

sestojče iz 3 hiš, 26 oralov njiv, travnikov, stelnikov in 32 oralov gozdov in v to spadajoča gospodarskih poslopij se skupno ali posamezno prodajo. Hiše so na Glavnem trgu in v njih trgovine ter sposobne za vsako trgovsko in obrtno podjetje. Pojasnila daje Milan Šuštnar v Metliki. 2190

Majhen umetni mlin

z močno stalno vodo z nekoliko zemlje vzhajem v najem. Ivan Ivanuš, zidar, v St. Matevžu, p. Gospiško. 2202

Na prodaj v Sloveniji

lepo vinogradsko posestvo, 32 oralov pri Mariboru in pri Brežicah, 17 in 27 oralov, kmetiška posestva, 17, 24, 32, 36 oralov, veleposestvo v Savinski dolini, 64—300 oralov, mlin, žaga, preša za olje na vodno in parno moč, 2 hiši in 5 oralov, pri Ptuj, mlin in pekarna, stalna vodna moč pri Pragerskem. Velika vodna moč z mizarstvo tovarno, mlin, žaga, restavracija, gozd, stroji. Vodna moč 80 HP, tovarna, hiša, gostilna, poslopje in zemlja pri Ptuj K 350.000. Lepe vile, hiše, trgovine in gostilne, tovarne in dr. Karol Breznik, Celje, Dolgo polje ul. 3. 2188

POZOR!

Stavbeniki, zidarski mojstri, izdelovalci cementnih in cementne opeke!

Najboljši dalmatinski cement je

splitski cement

znamka „TITAN“

v vrečah à 50 kg.

Vreče se sprejemajo nazaj. Pišite takoj po ponudbe!

Dobi se na vagone in manjše količine pri

Anton Kalan

Skofia Loka.

Ivan Magušar

Vera Magušar-ova roj. Fürsager

poročena dne 29. marca 1921

Kropa Radovljica

Samostalan podrumar

trati se za vlastništvo v Jugoslaviji kol možno rukovoditi oko 20 ju ara vlograda i malo gospodarstvo od 80 lutara. Idu mora znati hrvatski i slovanski u govoru i pismu rafektno, a njemački donjele. Ponude uz prepiš svjedocba i naznaku plaće na upravn listu pod »Podrumar 2189«. 2189

Nekoliko vagonov

la strešne lepenke iz cuni

štev. 200 prevzeti takoj. Proda se ceno. Tako tudi vsak drugi gradbeni material.

Max Ballhausen,

Wien IX., Porzellangasse 14-16

Družabnik

z do 200.000 K glavnice se išče za ustanovitve (izdelovanje) dobro kletnega brezkonkurenčnega podjetja. Dopisli pod »Ljubljanska 2163« na upravo Slov. Naroda. 2163

Moderne opreme za kopalne sobe lajzoni klozeti,

umivalnik, kopalne podi smajliranobanje iz Moga železa. Takojšnja dobava z izvoznico. Velike zaloga.

Leopold Blau & Co. Ges. m. b. H.

Wien II. Aspernhofgasse 5. Izvoz na vse strani sveta. Brz.: Leoblanco

Vzajemno gostilno ali kavarno v našem ali na račun.

Ponudba pod »F O. 2201« na upravo Slov. Naroda. 2201

Pozor! 3.000 K nagrade

dobi kdor preskibi stanovanje z dvema sobama, predsobi in kuhinjo v sredini mesta za zakonski par brez otrok. Ponudbe pod »3.000 K 2193« na upravo Slov. Naroda. 2193

Lep koncertni harmonij. Še skoro nov dobro ohranjen, se po zmerni ceni prodaja. Ogleda se pri g. Izvni Uranšč, Kranj štev. 30, Kokriško predmestje. 2187

Bančni zavezi išče

za takojšnji nastop več korespondentov ali korespondentinj, večjih strojepisja in slovensko-nemške ateno-grafije. Ponudbe pod »Korespondent 2205« na upravo Slov. Naroda. 2205

Čebulček

in slahiti semozski grah priporočila Sever & Komp., Ljubljana. 1780

Odstrrel

v Sloveniji se išče na divje peteline in škrljavce za letošnjo sezono, eventualno tudi udeležba vsega lova. Ponudbe pod »Lovci 2133« na upravo Slovenskega Naroda. 2133

Kontoristinja,

lahko tudi začelnica, večja slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, se takoj sprejme za stavbenko pisarno Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 2146

Urarskega pomočnika,

dobro izvečbanega iščem. Plača po dogovoru. Frane Šeber, urar, idrija. 2173

Nudim:

različne priprave za poljske železnice, ročne in odprte voze, lokomotive 600 in 700 mm širočine, stavbeni material vsake vrste, elektromaterial, motorje za letosmerni tok, motorje za vrtilni tok, benzinske motorje, polnojarmenik, železo vsake vrste in delavniške opreme za industrijo in gospodarstvo.

Ponudbe na A. Körmöczy, Graz, Färbergasse 1. Telefon 284. 2091

Prodajalka,

dobra m.č. večja korespondence in knjigovodstva se naročajo. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2179

Sprejme se sreten prodajalec ali

prodajalka v večji špecerijski trgovini stanovanje v hiši. Pismene ponudbe pod »Detalji 2140« na upravnistvo Slov. Naroda. 2140

Perfektno strojepisko in stenografino

srejmje odvetniška pisarna dr. J. Hecna in dr. Sajovca v Ljubljani, Kolodvorska ul. 8. Začetnice izključene. 2149

Sprejme se takoj postrežnica

s hrano in dobro plačo. Ogleda se pri: Mestni trg 19 I. M. P. 2144

Vaienca,

pridnega in poštenega, dobrih staršev, vzana takoj v učenje rama nekarna V. B. Bizjak & drug, Rogaska Slatina. 2120

Prodaj dobro ohranjeno kolo

znamke »Puch«. Oglezno št. 173. 2200

Napredaj je ura z dolgim nihalom

repetirka. Izve se pri Zajcu urarja, Ljubljana, Stari trg 9. 2191

Pozor, sodarji!

Več tisoč leskovih obrobov ima zaprosaj. F. Šeber, Rojce p. Podrari. 2203

Sprejme se učenec

v srednjo trgovino z mešanim blagom na deželi. Pogojl so: poštenost, pridnost in dober v računstvu, srednje jakosti, starost od 14—16 let. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2204

Stanovanje

iz dveh meblovanih sob, kuhinje in priključni v novi hiši, še v I. okraju se da s I. majem mirni stranki v najem. Ponudbe pod »A. Z. 2186« na upravo Slov. Naroda. 2186

Zastopnika

za Jugoslavijo

zanesljivega in dobro vpeljanega 1888 čehoslovska tovarna za damske klobuke. Natančne ponudbe na E. Fišer, Praga II., Sokolaka 58. 2196

Izjava.

S tem opozarjam, da nisem plačnik za mojo ženo Frančiško Birk ter njene obveznosti nepotrebnih pravnih hišnih gosti.

Frano Birk, hišni posestnik, Ljubljana, Bohoričeva ul. 7.

CUNARD LINE

Sijedeći polazak iz Trsta sa velikim poštanskim parobrodom

„CALABRIA“

Odprema iz Zagreba 1., 2. i 3. aprila 1921.

Sve pobliže upute daje:

Generalno zastupstvo „CUNARD LINE“

Zagreb, Vrhovčeva ulica 15.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

LJUBLJANA - STRITARJEVA ULICA 2.

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Prodaja srečke razredne loterije.

Telef. štev. 261 in 413. Brzojavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica K 50.000.000. Rezervni zakladi 45.000.000

Podružnice:

Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje, Ptuj, Brežice.